

BİTLİS İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
2024-2025 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI
I. DÖNEM II. YAZILI MAZERET SINAVI (İL GENELİ ORTAK)
COĞRAFYA
10.SINIF

13/01/2025

Aldığı Puan

Adı ve Soyadı :
Sınıfı / Şubesi :
Öğrenci Numarası :

ÖĞRENCİLERİN DİKKATİNE

1. Bu soru kitapçığında 7 soru bulunmaktadır ve sınav süresi 40 dakikadır.
2. Cevaplarınızı, soruların altında boş bırakılan yerlere yazınız.
3. Sınav 100 tam puan üzerinden değerlendirilecektir. 1,2,3,4, 5. ve 6. sorular 15 puan; 7. soru 10 puan değerindedir.

1. Aşağıdaki şekillerin hangi dış kuvvet tarafından oluşturulduğunu yanlarına yazınız. (5x3=15puan)

Barkan : Rüzgar
Menderes : Akarsu
Hörgüçkaya : Buzul
Lapya : Yeraltı Suları (Karstik)
Tombolo : Dalga ve Akıntılar (Kıyı Şekli)

2. Delta ovalarının nasıl oluştuğunu kısaca açıklayarak ülkemizdeki başlıca delta ovalarına 2 (iki) örnek veriniz. (3x5=15 puan)

Delta : Akarsuların taşıdığı materyalleri deniz içlerinde biriktirmesiyle oluşan kıyı ovalarıdır.

Bafra Deltası, Çarşamba Deltası, Balat Deltası, Silifke Deltası, Çukurova Deltası, Menemen Deltası, Dikili Deltası, Sakarya (Karasu) Deltası, Selçuk Deltası

3. Ülkemiz genç oluşumlu bir ülke olduğundan dağlık ve engebeli bir yapıya sahiptir. Buna dayanarak ülkemizdeki akarsuların özelliklerinden beş (5) madde yazınız. (3x5=15 puan)

a) Akış hızları fazladır.	g) Taşıdığı malzeme (alüvyon, materyal) miktarı fazladır.
b) Hidroelektrik potansiyelleri yüksektir.	h) Genç oluşumludurlar.
c) Ulaşım elverişli değildir.	i) Vadi türü genellikle çentiktir. (Kertik veya V Profilli)
d) Rafting ve Kano sporlarına elverişlidir.	j) Taşkın riski düşüktür.
e) Boyları kısadır.	
f) Denge profiline ulaşmamışlardır.	

4. Türkiye'de su kıtlığı yaşanma ihtimaline karşı alınabilecek önlemler nelerdir, 3 madde yazınız.(3x5=15puan)

- a) Su kaynaklarını verimli kullanmak.
- b) Su israfının önüne geçmek.
- c) Suları kirletmemek.
- d) Tarımda geleneksel sulama yöntemleri yerine modern sulama yöntemlerinin kullanılması (yağmurlama, damlama vb.).
- e) Atık suyu arıtmak.
- f) Su ayak izini küçültmek.
- g) Altyapı hizmetlerini güçlendirmek. (vb)

5. Aşağıdaki dünya dilsiz haritasında bazı okyanus ve denizlerin yerleri gösterilmiştir. Deniz ve okyanusların adını aşağıdaki uygun yerlere yazınız. (5x3=15 puan)

Okyanuslar

1. Hint Okyanusu

Denizler

- A. Kızıldeniz
- B. Kuzey Denizi
- C. Çin Denizi
- D. Karadeniz

6. Zonal toprakları kısaca açıklayarak 4 tane zonal toprak çeşidi yazınız. (3x5=15 puan)

Zonal Toprak : Buldukları iklim şartları altında oluşan topraklardır. Yerli topraklar anlamına gelir.

a) Laterit	f) Kahverengi step topraklar
b) Terra-rossa	g) Kestane renkli step topraklar
c) Podzol	h) Çernezyom
d) Kahverengi orman	i) Çöl
e) Tundra	

7. Aşağıda açıklamaları verilen toprakların isimlerini noktalı yerlere yazınız. (2x5=10 puan)

- a) Türkiye'nin kuzeydoğusunda (Erzurum-Kars çevresi) dünyanın en verimli toprakları arasında yer alan ve iklim şartlarından dolayı tarımdan ziyade büyükbaş hayvancılığın yapıldığı zonal toprak tipinin adını yazınız.

Çernezyom

- b) Çukurova, Bafra ve Çarşamba delta ovalarında yaygın olan azonal toprak tipinin adını yazınız.

Alüvyal (Alüvyon)